

Hoofdstuk 10

Zee en aarde opgeëist (10:1-4)

“En ik zag een andere sterke engel neerdalen uit de hemel, bekleed met een wolk, en de regenboog op zijn hoofd en zijn gezicht als de zon en zijn voeten als vuurzuilen; en hij had in zijn hand een geopend boekje. En hij zette zijn rechtervoet op de zee en zijn linker op de aarde. En hij riep met luider stem, zoals een leeuw brult, en toen hij riep, lieten de zeven donderslagen hun stemmen horen. En toen de zeven donderslagen gesproken hadden, stond ik op het punt het op te schrijven; en ik hoorde een stem uit de hemel zeggen: Verzegel wat de zeven donderslagen gesproken hebben en schrijf het niet op”.

Het visioen dat Johannes in hoofdstuk 10 beschrijft, geeft nadere uitleg van de betekenis van het tweede “wee”. Pas in Openbaring 11:14 wordt de beschrijving van het tweede “wee” afgesloten, met de woorden: “Het tweede ‘wee’ is voorbijgegaan, zie, het derde ‘wee’ komt spoedig”. De ziener zag “een andere sterke engel neerdalen uit de hemel”. Met dat korte zinnetje maakt Johannes verschillende dingen duidelijk:

- i. De engel die hij zag was niet één van de bazuinengelen, en ook niet de “sterke engel” die in een eerder visioen had uitgeroepen: “Wie is waard het boek te openen en zijn zegels te verbreken?” (5:2), want deze hemelbode wordt “een *andere* sterke engel” genoemd.
- ii. De engel die Johannes zag was “een *sterke*”: een machtige, onoverwinnelijke, heldhaftige engel. Deze bode was in staat om tegenstand te overwinnen.
- iii. De engel “viel” niet uit de hemel, zoals de eerder genoemde ster (9:1), maar hij “*daalde neer*”, op majestueuze wijze. Het was geen dienaar van de boze, zoals de ster, die met toestemming van God de aarde schade toebreacht, maar een bode die rechtstreeks in Gods dienst stond.

Ook het uiterlijk van de hemelbode maakte duidelijk dat hij God vertegenwoordigde en uitvoering gaf aan Gods wil:

- a. De sterke engel was “*bekleed met een wolk*”. In de Bijbel wordt een wolk dikwijls in verband gebracht met de heerlijkheid van de HEERE en

met de verschijning van God of van Zijn Messias (zie b.v. Psa. 18:11, 104:3; Jes. 19:1, Ezech. 1:4, Matth. 24:30 en Openb. 1:7).

b. De engel had *“de regenboog”* (volgens andere versies van de tekst *“een regenboog” op zijn hoofd*, als een erekrans. Dit teken laat zien dat hij de trouw van God jegens Zijn schepping vetegenwoordigt. De HEERE laat de wereld niet voor altijd in de hand van Zijn vijanden. Hij zal *“verderven wie de aarde verderven”* (11:18), de huidige wereldbeheersers uit hun ambt ontzetten, de schepping uit hun greep bevrijden en de hemelen en de aarde vernieuwen.

c. Uit het feit dat *“zijn gezicht straalt als de zon”* blijkt dat de duisternis verdwijnt wanneer de sterke engel is gekomen.

d. En omdat hij *voeten* heeft *“als vuurzuilen”* kan het onreine en onheilige voor hem geen stand houden. De vuurzuilen doen denken aan de vuurkolom die bij het volk Israël was in de woestijn en die Gods aanwezigheid bij Zijn volk uitbeelde, tijdens de nacht.

Vers 2

“en hij had in zijn hand een geopend boekje. En hij zette zijn rechtersoet op de zee en zijn linker op de aarde”. Johannes zag in de hand van de engel *“een geopend boekje”*. De boekrol die de Schepper op Zijn hand hield en die alleen door het Lam kon worden geopend (5:1 e.v.) was een *biblion*. Het woord *biblion* is eigenlijk al een verkleinwoord van het woord *biblos*, dat *“boek”* betekent. Een *biblion* is een boekrol. Maar wat Johannes nu in de hand van de engel zag, was een *biblaridion*: een *“klein boekrolletje”*. Het geringe formaat van dit boekje was blijkbaar erg opvallend.

De engel *“zette zijn rechtersoet op de zee en zijn linker op de aarde”*. Het plaatsen van de voet op een bepaald grondgebied is in de Bijbel een beeld van het opeisen van dat terrein, er op grond van eigendomsrecht of een beschikking van de Schepper aanspraak op maken. Mozes hield het volk Israël voor:

“Elke plaats die uw voetsoel betreedt, zal van u zijn; vanaf de woestijn en de Libanon, vanaf de rivier, de rivier de Eufraat, tot aan de zee in het westen zal uw gebied zich uitstrekken. Niemand zal tegenover u standhouden” (Deut. 11:24-25).

Tegen de verspieder Kaleb had Mozes gezegd:

“Het land dat uw voet betreden heeft, zal voor eeuwig voor u en uw kinderen tot erfelijk bezit zijn” (Jozua 14:9).

Toen Mozes gestorven was, zei de HERE tegen diens opvolger Jozua:

“Elke plaats die uw voetzool betreedt, heb Ik u gegeven, overeenkomstig wat Ik tot Mozes gesproken heb” (Jozua 1:3).

In het visioen dat Johannes zag, zouden de aarde en de zee betrekking kunnen hebben op “het droge en de oceanen”. Maar het ligt meer voor de hand om het Griekse woord *ge*, dat als “aarde” is vertaald, op te vatten als “land”. *Ge* is dan een aanduiding van het land *Israël*, en de zee (Gr. *thalassa*) is een aanduiding van de onrustige volkerenwereld. Uit het feit dat de engel zijn linkervoet op het land en zijn rechtervoet op de zee zette, blijkt dat er relatief weinig inspanning nodig is om het land voor God op te eisen, maar een forse krachtsinspanning voor de zee. De rechterhand en de rechtervoet staan in de Bijbel namelijk model voor kracht.

Vers 3

“En hij riep met luider stem, zoals een leeuw brult, en toen hij riep, lieten de zeven donderslagen hun stemmen horen”. Zodra de engel zijn voeten op het land en de zee had gezet riep hij “met luider stem, zoals een leeuw brult”. Een leeuw brult niet, wanneer hij op de loer ligt om een prooi te kunnen vangen of zijn prooidieren omzichtig benadert. Een leeuw brult pas wanneer hij zijn prooi heeft gegrepen. In het Bijbelboek Amos lezen we:

“Brult een leeuw in het woud als hij geen prooi heeft? Laat een jonge leeuw vanuit zijn hol zijn stem klinken zonder dat hij iets gevangen heeft?” (Amos 3:4)

Uit deze tekst blijkt, wat het roepen van de engel in Openb. 10:3 betekent. Het roepen van de engel is een duidelijk signaal. Het betekent: “Hebbes!” (ik heb ze te pakken, ze ontsnappen me niet meer!). Johannes vertelt niet wat de engel zei, maar de betekenis van de roep is duidelijk.

De profeet Amos zegt, dat de stem als van een leeuw de stem is van de HEERE:

*“Komt er kwaad in de stad zonder dat de HEERE dat doet? Voorzeker, de Heere HEERE doet niets tenzij Hij Zijn geheimenis heeft geopenbaard aan Zijn dienaren, de profeten. **De leeuw heeft gebruld.** Wie zou niet*

bevreesd zijn? De Heere HEERE heeft gesproken. Wie zou niet profeteren?” (Amos 3:6-8)

Ook in andere Bijbelboeken wordt de stem van God vergeleken met het brullen van een leeuw (Jer. 25:30-32, Joël 3:16). Openbaring 10 is een vervulling van Amos 3:7. Johannes krijgt het woord van God te “eten”, waarna hij moet “profeteren over vele volken, naties, talen en koningen” (vers 11). De HEERE gaat **kwaad** over de zee en de aarde brengen, hoewel Hij Zijn schepping trouw blijft en het uiteindelijke heil van Zijn schepselen op het oog heeft. Uit het feit, dat de roep van de engel wordt gevolgd door “zeven donderslagen” blijkt, dat de engel zware gerichten over de zee en het land afgeroepen heeft. In het Oude Testament is de donder dikwijls een uiting van Gods toorn. In de profetie van Jesaja wordt daarover gezegd:

*“Door de HEERE van de legermachten zult u gestraft worden met **donder**, aardbeving en groot geluid, wervelwind, storm en de vlam van een verterend vuur” (Jes. 29:6)*

Uit het geluid van de donder blijkt de kracht en de majesteit van de HEERE. De rechtvaardige Job beschreef de ontzaglijke werken van God in schepping en herschepping (Job 26:5-13), om daarna op te merken:

*“Zie, dit zijn nog maar de uiteinden van Zijn wegen; wat hebben wij slechts een fluisterend woord van Hem gehoord! Wie zou dan **de donder van Zijn kracht** kunnen begrijpen?” (Job 26:14)*

Johannes schrijft dat de zeven donderslagen “hun stemmen lieten horen” en hij zegt in het volgende vers dat ze “gesproken hadden”. Blijkbaar klonk er na de roep van de engel zeven maal een stem uit de hemel, en die stem klonk als het geluid van de donder. Ook in het Johannesevangelie wordt een stem uit de hemel met een donderslag vergeleken:

“Er kwam dan een stem uit de hemel: ‘Ik heb [Hem] verheerlijkt en Ik zal [Hem] opnieuw verheerlijken!’ De menigte dan die [daar] stond en dit had gehoord, zei dat er een donderslag was geweest. Anderen zeiden: Een engel heeft tot Hem gesproken” (Joh. 12:28-29)

Het getal zeven geeft misschien aan dat de toorn van God zeven maal zal ontbranden. Omdat de engel zijn voeten plaatste op de zee en op de aarde, mogen we verwachten dat de hele wereld na een zevental

gerichten zal zijn onderworpen aan de HEERE en dat het koninkrijk (of koningschap) van God dan wereldwijd zal zijn gevestigd.

Vers 4

En toen de zeven donderslagen gesproken hadden, stond ik op het punt het op te schrijven; en ik hoorde een stem uit de hemel zeggen: Verzegel wat de zeven donderslagen gesproken hebben en schrijf het niet op". Johannes hoorde wat de zeven donderslagen zeiden. Omdat hij opdracht had gekregen om wat hij zag en hoorde in een boekrol te schrijven (1:11,19) wilde hij vastleggen wat ze hadden gezegd. Maar een stem uit de hemel verbood het hem. Wat de zeven donderslagen hadden gesproken, moest de ziener "verzegelen" (dat wil zeggen: sluiten, verborgen houden). Hij mocht het niet noteren in zijn boek.

In het vervolg van de Openbaring beschrijft Johannes nog allerlei gebeurtenissen die met de verschijning van de Messias gepaard zullen gaan. Bepaalde details van Gods handelen in die tijd heeft hij ons echter niet bekend mogen maken. De Here Jezus zei tegen Zijn discipelen, toen ze Hem vroegen naar het tijdstip van Zijn wederkomst (Hand. 1:7), dat God sommige dingen "in Zijn eigen macht heeft gesteld". Nieuwsgierige mensen krijgen er geen voorkennis van. Die dingen zullen gebeuren wanneer en zoals Hij het wil. Mensen kunnen er niet aan tornen of de gang van zaken wijzigen.

Geen uitstel meer (10:5-7)

"En de engel die ik op de zee en op de aarde zag staan, hief zijn rechterhand op naar de hemel, en zwoer bij Hem die leeft tot in alle eeuwigheid, die de hemel heeft geschapen en wat daarin is, en de aarde en wat daarop is en de zee en wat daarin is, dat er geen uitstel meer zal zijn; maar in de dagen van de stem van de zevende engel, wanneer hij zal bazuinen, zal ook de verborgenheid van God voleindigd worden, zoals Hij aan Zijn slaven, de profeten, heeft verkondigd".

Johannes zag hoe de engel die zijn ene voet op de zee en zijn andere op de aarde had gezet, zijn hand ophief. Sommige versies van de tekst zeggen "rechterhand", andere hebben "hand", maar de betekenis van het gebaar is duidelijk, want Johannes legt het uit.

Vers 6

“en zwoer bij Hem die leeft tot in alle eeuwigheid, die de hemel heeft geschapen en wat daarin is, en de aarde en wat daarop is en de zee en wat daarin is, dat er geen uitstel meer zal zijn”. De engel bekrachtigt wat hij zal gaan zeggen met een eed, en hij zweert “bij Hem die leeft tot in alle eeuwigheid”. In de oorspronkelijke Griekse tekst ontbreekt het woord “alle”. Er staat: *en too zoonti eis tous aioonas toon aioonoon*, “bij de Levende tot in de eeuwen van de eeuwen”. Dat is de Enige Waarachtige God, Die er tijdens de hele geschiedenis is geweest en Die er ook aan het eind van de geschiedenis zal zijn, tijdens de eeuwen bij uitstek waarin Zijn schepping aan haar doel zal gaan beantwoorden en Zijn rijk zich zal openbaren. De “Levende tot in de eeuwen van de eeuwen” is de Schepper van “de hemel en wat daarin is, de aarde en wat daarop is, en de zee en wat daarin is”. Hij heeft het heelal gemaakt en Hij heeft de tijdperken en de tijdstippen vastgesteld waarin en waarop er grote veranderingen in de schepping zullen plaatsvinden. Hij heeft de “eeuwen”, de wereldtijdperken of eonen, in Zijn hand. De engel zweert dat er vanaf een bepaald moment geen “uitstel”, geen verder tijdsverloop (Gr. *chronos*) meer zal zijn. Gezien het vervolg van zijn betoog bedoelt hij daarmee niet, dat de tijd dan zal ophouden en het verschijnsel tijd niet meer zal bestaan, maar dat de “eeuwen der eeuwen” dan zullen aanbreken en het rijk van de Messias zichtbaar zal worden. Tegen martelaren die “geslacht waren om het woord van God en om het getuigenis dat zij hadden” was gezegd dat “zij *nog een korte tijd* moesten rusten”, waarna de Almachtige hun moordenaars zou straffen en hun bloed zou wreken (6:9-11). Uit de eed van de engel blijkt, dat die “korte tijd” binnenkort voorbij zou zijn. God zou Zijn vijanden gaan straffen, hun slachtoffers gaan rehabiliteren en Zijn rijk op aarde gaan vestigen. Vanaf het moment dat de engel in het volgende vers beschrijft.

Vers 7

“maar in de dagen van de stem van de zevende engel, wanneer hij zal bazuinen, zal ook de verborgenheid van God voleindigd worden, zoals Hij aan Zijn slaven, de profeten, heeft verkondigd”. Wanneer de zevende engel op zijn bazuin blaast, dus wanneer de laatste bazuin klinkt, zal er geen uitstel meer zijn. Het is opvallend dat de “machtige engel” niet zegt: “zodra de zevende engel een bazuinsignaal geeft”. In Openb. 10:7 staat: “*in de dagen* van de stem van de zevende engel”. Blijkbaar zal die zevende engel niet één enkele, korte stoot geven op zijn *sjofaar* of zijn trompet, maar een lang aangehouden noot blazen. Het aangekondigde optreden van de zevende engel doet denken aan de

handelwijze van het volk Israël, dat op de zevende dag zeven maal rond Jericho moest trekken terwijl de priesters voortdurend op de bazuin bliezen (Jozua 6:4). Meteen daarna moest het volk juichen en stortte de stad in.

In de dagen waarin de zevende bazuin klinkt, zal er geen uitstel meer zijn, maar zal “de verborgenheid van God voleindigd worden, zoals Hij aan Zijn slaven, de profeten, heeft verkondigd”. De Bijbelse profeten waren Gods “slaven”. Het waren “knechten van de HEERE”. God legde Zijn woord in hun mond. Ze spraken allemaal over het koninkrijk van God, dat in later tijd, in de “laatste dagen” op aarde zou worden gevestigd (zie b.v. Jes. 2). In hun dagen hield God zich nog verborgen en greep Hij niet in, maar in de laatste dagen zou de HEERE zichtbaar en tastbaar gaan regeren en over machtige volken gaan rechtspreken. In die dagen zouden de rechtvaardige doden herleven en worden beloond, terwijl de vijanden van God en van Zijn volk zouden worden gestraft (vgl. Openb. 11:17-18). Volgens de eed die de “sterke engel” in Johannes’ visioen heeft gezworen, zal er wanneer de zevende bazuin wordt geblazen een eind komen aan Gods verborgenheid en zal de Schepper op aarde zichtbaar worden. Gezien het onderwerp van het laatste Bijbelboek betekent dit, dat de Messias dan zal verschijnen in heerlijkheid en als Gods Beeld over de schepping zal gaan regeren.

Het geopende boekje (10:8-11)

“En de stem die ik uit de hemel had gehoord, sprak opnieuw met mij en zei: Ga heen, neem het boek dat geopend is in de hand van de engel die op de zee en de aarde staat. En ik ging naar de engel en zei tot hem mij het boekje te geven. En hij zei tot mij: Neem het en eet het op, en het zal uw buik bitter maken, maar in uw mond zal het zoet zijn als honing. En ik nam het boekje uit de hand van de engel en at het op; en het was in mijn mond zoet als honing, en toen ik het gegeten had, werd mijn buik bitter. En men zei tot mij: U moet opnieuw profeteren over volken en naties en talen en vele koningen”.

De stem uit de hemel die kort tevoren had gezegd, dat Johannes niet mocht opschrijven wat de zeven donderslagen hadden gesproken (vs. 4), klonk opnieuw. De stem gaf de ziener opdracht om naar de sterke engel toe te gaan die zijn voeten op de zee en op het land had geplaatst en het boekje aan te nemen dat die engel in zijn hand hield. In vers 2 had Johannes al gezien, dat de sterke engel een geopende boekrol in zijn

hand had, en dat deze rol klein was. Uit het feit dat de rol *geopend* was, blijkt dat de inhoud van het rolletje niet verborgen hoefde te blijven.

Vers 9

En ik ging naar de engel en zei tot hem mij het boekje te geven. En hij zei tot mij: Neem het en eet het op, en het zal uw buik bitter maken, maar in uw mond zal het zoet zijn als honing. In zijn visioen gaat Johannes naar de engel toe en zegt, dat de engel het boekje aan hem moet geven. De engel stemt hiermee in en geeft de ziener opdracht dat hij het moet opeten. Johannes moest de inhoud van het boekje, een boodschap van God betreffende de komende gerichten over de volken en de komst van het messiaanse rijk, in zich opnemen en zich die boodschap eigen maken. De profeet Ezechiël had van God ooit een vergelijkbare opdracht gekregen. Hij moest een boekrol die de “woorden van God” bevatte (Ezech. 2:7) uit Gods hand aannemen en die rol opeten (Ezech. 2:8-9). Wie een boekrol met Gods woorden heeft gegeten, is in staat om de boodschap van die rol aan zijn medemensen door te geven (Ezech. 3:1,4). In Ezechiëls mond werd de rol “als honing zo zoet” (Ezech. 3:3), maar nadat hij van de heerlijkheid van de HEERE was weggegaan, bleef de profeet “bitter bedroefd en hevig ontdaan” achter (Ezech. 3:14).

Dat de boekrol in de mond van de profeet zoet was als honing maar zijn buik bitter maakte, heeft vermoedelijk te maken met de inhoud van de rol. Wat de rol aankondigt, is de verhoring van het gebed van de martelaren en van alle ware gelovigen, die dag en nacht hebben gesmeekt: “Uw koninkrijk kome!” Maar de komst van Gods rijk houdt in, dat “elke boom die geen goede vrucht voortbrengt” zal worden omgehakt en in het vuur geworpen (Matth. 3:10). Dat de Messias de tarwe zal samenbrengen in zijn schuur is zoet, maar dat Hij het kaf met onuitblusbaar vuur zal verbranden, is bitter (Matth. 3:12). Dat het rijk van God zal verschijnen is geweldig goed nieuws, maar dat er zware gerichten over de volken nodig zijn om dat rijk te vestigen en dat zeer velen uit die volken tot het einde toe opstandig zullen blijven en zich niet van hun afgodendienst zullen bekeren, is een bittere waarheid.

Vers 10

“En ik nam het boekje uit de hand van de engel en at het op; en het was in mijn mond zoet als honing, en toen ik het gegeten had, werd mijn buik bitter”. Johannes volgt het bevel van de engel op, en wanneer hij het boekje heeft gegeten, gebeurt er wat de engel heeft

voorzegd. Het boekje smaakt zoet, maar wanneer de ziener het heeft doorgeslikt, veroorzaakt het buikpijn of innerlijke onrust.

Vers 11

En men zei tot mij: U moet opnieuw profeteren over volken en naties en talen en vele koningen". De "men" of "zij" die tegen Johannes zeiden dat hij opnieuw moest profeteren, waren vermoedelijk de "sterke engel" en de "stem uit de hemel" die in de vorige verzen waren genoemd. Wat er in de geopende boekrol stond, kunnen we lezen in Openbaring 11-19. Uit het slotvers van hoofdstuk 10 blijkt, wat de strekking van het rolletje was dat Johannes had gegeten. Het geopende boekje bevatte profetieën van God over "volken en naties en talen en vele koningen", ontwikkelingen die zich binnen de mensheid zouden voordoen en gerichten die de mensheid zouden treffen. Gebeurtenissen die uiteindelijk zouden leiden tot de verschijning van de Messias in heerlijkheid en de onderwerping van de hele aarde. Het boekje sprak over "volken en naties en talen en vele koningen". Een natie (of staat) is een grotere eenheid dan een volk, want meerdere volken die verschillende talen spreken kunnen van een enkele natie deel uitmaken. In de VS zijn de Engels- en Spaanstaligen de grootste bevolkingsgroepen, en zelfs binnen Nederland kennen we Nederlands- en Fries-sprekenden. Een natie staat onder leiding van een "koning" of een staatshoofd. En binnen een natie kunnen meerdere "koningen" elkaar opvolgen, omdat staatshoofden overlijden, aftreden of door een staatsgreep worden afgezet. Johannes moest gaan profeteren over de ethnische en politieke omstandigheden die zouden uitlopen op de ondergang van het laatste wereldrijk en de verschijning van het rijk van de Messias.

* * * * *